

Sprawozdanie
z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście
Ulanów na lata 2023-2025
za 2025 rok

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście Ulanów na lata 2023-2025 został przyjęty w dniu 22 lutego 2023 roku uchwałą Rady Miejskiej w Ulanowie.

Analiza realizacji Programu za 2025 r. pozwala na stwierdzenie, że w Gminie i Mieście Ulanów podejmowane były działania w obszarze wspierania rodziny zgodnie z założeniami i celami Programu.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie.

Zgodnie z art. 8 ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych burmistrz zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na :

- 1) Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- 4) Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) Pomocy w integracji rodziny;
- 6) Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) Dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny prowadzone w formie: pracy z rodziną , pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, pracy na rzecz rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Poniżej przedstawiam działania jakie zostały zrealizowane w 2025 roku w odniesieniu do zadań własnych gminy wymienionych w art.176 ustawy.

I. Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Uchwałą Nr XL/328/2023 z dnia 22 lutego 2023 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy i Miasta Ulanów na lata 2023-2025.

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny.

W 2025 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej był zatrudniony asystent rodziny na umowę o pracę (½ etatu), który posiadał wymagane kwalifikacje.

III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

W roku 2025 rodziny wymagające wsparcia asystenta rodziny mogły skorzystać z takiej pomocy. W tym celu OPS zatrudniał asystenta rodziny, który swoją pomocą obejmował 7 rodzin. (11 dzieci)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie realizował **rządowy program wspierania rodziny „ Asystent Rodziny w 2025 „** ogłoszony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej dotyczący dofinansowania kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia oraz części kosztów zatrudnienia asystentów rodziny.

Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto powodami trudnej sytuacji życiowej rodzin wspieranych pomocą asystenta są: potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność, niewydolność wychowawcza.

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej , w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:

- monitorowanie rodzin będących pod opieką, czy są zdrowe, czy nie powinny skorzystać z konsultacji lekarskiej i czy nie są poddane kwarantannie,
- wsparcie w planowaniu i organizacji codziennych obowiązków domowych,
- nauka racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, w tym planowania wydatków i regulowania zobowiązań,
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym analiza dochodów i wydatków , nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez stopnie ważności potrzeb , niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej , zakupów na raty itp. ,
- pomoc w ustalaniu priorytetów zakupowych oraz planowaniu zakupów spożywczych i środków czystości,
- edukacja w zakresie prawidłowego przechowywania i przygotowywania posiłków,
- kształtowanie nawyków dbania o porządek i higienę w miejscu zamieszkania,
- wprowadzenie podziału obowiązków między domowników, w celu wyrobienia nawyków dbania o przestrzeń w koło siebie,
- kształtowanie właściwej postawy w kwestii profilaktyki zdrowotnej – przekazywanie numeru telefonu do specjalistów, w zależności od potrzeb,
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody , prądu, gazu itp.
- edukacja prawna, informacja o nieodpłatnych poradach prawnych na terenie Gminy i miasta Ulanów, korzystanie z usług radców prawnych,
- porządkowanie dokumentacji,

- pomoc przy składaniu wniosków o świadczenia wychowawcze 800+, Aktywny rodzic, Dobry Start przez PUE ZUS,
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, oswojenie się z programami komputerowymi, załatwianie spraw drogą mailową.
- trening w zakresie rozporządzania budżetem domowym. Wyposażenie w wiedzę na temat pozyskiwania mebli używanych z ogłoszeń umieszczonych na stronach internetowych,
- motywowanie członków rodziny do wspólnego przygotowywania posiłków w celu wzajemnej integracji i zaznajomienia się z tajnikami kuchni polskiej,
- edukacja w zakresie recyklingu i ponownego wykorzystywania surowców wtórnych,
- motywowanie dzieci do brania udziału w obowiązkach domowych (dostosowanych do możliwości, wieku dziecka)

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych.

Podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.

- pomoc w kompletowaniu dokumentów i wypełnianiu wniosków o świadczenia dodatki i zasiłki
- towarzyszenie rodzinom w kontaktach z instytucjami pomocowymi i urzędami,
- wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w tym zagrożenie utratą lokalu,
- pomoc w regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych i planowaniu spłat zadłużeń,
- motywowanie do podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji materialnej rodziny,
- wspieranie rodzin w nawiązywaniu współpracy z instytucjami rynku pracy i organizacjami wspierającymi,
- koordynowanie działań pomocowych z pracownikiem socjalnym oraz innymi służbami,
- monitorowanie sytuacji socjalnej rodzin i postępów w rozwiązywaniu trudności.

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- rozpoznawanie trudności emocjonalnych i psychicznych członków rodziny,
- udzielanie wsparcia emocjonalnego oraz prowadzenie rozmów wspierających,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości i sprawczości rodziców,
- motywowanie do podejmowania działań zmierzających do poprawy dobrostanu psychicznego,
- wspieranie rodzin w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i poprawie komunikacji,
- poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzic – dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzebach),
- trening psychoedukacyjny (radzenie sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem bezsilnością i własnymi emocjami),

- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu , którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- trening emocjonalno- społeczny (sposoby radzenia sobie z nowymi sytuacjami w nowych miejscach z zachowaniem kultury i adekwatnie do sytuacji)
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania z pomocy psychologa w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem, w Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej w Nisku, Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej I Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży „Pozytywka” w Nisku, Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym w Leżajsku, SOW Nowa Sarzyna, Fundacja „Bambini dzieciom” w Biłgoraju,)
- pomoc członkom rodziny w budowaniu poczucia własnej wartości poprzez utrwalanie pozytywnej zmiany i komplementowanie za zaangażowanie w działanie,
- trening emocjonalno- społeczny, wychodzenie ze strefy komfortu, wchodzenie w interakcje z innymi ludźmi, nawiązywanie kontaktów, proszenie i udzielanie pomocy innym,

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- wspieranie rodziców prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców w tym stosowania adekwatnych metod wychowawczych,
- pomoc w ustaleniu zasad i norm obowiązujących w rodzinie oraz konsekwentnym ich egzekwowaniu,
- wsparcie w rozwiązywaniu bieżących trudności wychowawczych
- pomoc w organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w sposób sprzyjający ich rozwojowi,
- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, wspólne gry, zabawy, aktywności sportowe),
- poprawa relacji rodzic – dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie – co należy do roli matki, ojca, dziecka itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy),
- motywowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka, utrzymywaniu systemowego kontaktu ze szkołą dziecka, dostosowanie się do wymogów systemu szkolnego, nauczanie on-line, korzystanie z dzienników elektrycznych w celu nadzorowania postępów dziecka w nauce,
- Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,

Wspieranie aktywności społecznej rodzin:

Zachęcanie, motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej np.:

- informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji,
- motywowanie do udziału dzieci w koloniach organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie,
- udział w wydarzeniach szkolnych(udział w rozpoczęciu roku szkolnego , pasowaniu na ucznia, spotkanie z Mikołajem, uczestnictwo w imprezach okolicznościowych tj. Dzień Babci, Dziadka, zabawa choinkowa)
- motywowanie rodziny do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, nawiązanie trwałych relacji z rówieśnikami,
- Aktywowanie rodzin (dzieci) do uczestnictwa w przedsięwzięciach kulturowo- oświatowych na terenie gminy Ulanów, mających na celu poszerzanie zainteresowań u młodych ludzi oraz integracje ze środowiskiem poza domem rodzinnym,
- uświadamianie z możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej na terenie Gminy i Miasta Ulanów

Motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

- prowadzenie rozmów motywujących dotyczących planowania ścieżki zawodowej i możliwości rozwoju,
- informowanie o dostępnych kursach szkoleniach i formach kształcenia zawodowego organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Nisku,
- motywowanie do ukończenia rozpoczętych kursów i szkoleń,
- Rejestracja podopiecznego w PUP Nisko, nadanie mu statusu bezrobotnego w celu uzyskania aktualnych informacji dotyczących ofert pracy,
- zapoznanie z procedurą ubiegania się o staż w PUP, złożenie przez podopieczną wniosku,
- napisanie CV oraz listu motywacyjnego celem odpowiedzi na poszczególne oferty pracy,
- motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP.
- wzmacnianiu motywacji poprzez wskazywanie korzyści wynikających z podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- monitorowanie postępów i wspieranie w utrzymując zaangażowania w procesie aktywizacji zawodowej

Udzielanie pomocy w poszukiwaniu , podejmowaniu pracy zarobkowej:

- motywowanie członków rodzin do aktywnego poszukiwania zatrudnienia,
- pomoc w określeniu celów zawodowych oraz możliwych kierunków zatrudnienia,
- wsparcie w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny)
- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- kontakt z PUP Nisko w celu analizowania aktualnych ofert pracy i dostosowywanie ich do potrzeb i umiejętności podopiecznych
- obserwowanie sytuacji na rynku lokalnym, poszukiwanie pracy metodą pantoflową
- motywowanie podopiecznych do kontaktowania się z potencjalnymi pracodawcami, pomoc w skompletowaniu dokumentów potrzebnych do zatrudnienia,

- doradztwo zawodowe,
- wzmacnianie motywacji i poczucia sprawczości w procesie poszukiwania zatrudnienia,
- monitorowanie sytuacji zawodowej oraz wspieranie w utrzymaniu zatrudnienia.

Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych:

Psychoedukacja w pedagogice jest środkiem przy wszelkiego typu trudnościach wychowawczych czy też trudnościach zachowania w kontaktach społecznych. Stosowana z powodzeniem w celach edukacyjnych , jak: kursy szybkiego czytania , zajęcia korekcyjno-kompensacyjne wspomagające rozwój przy wykorzystaniu aktywnych technik uczenia się. W roku 2025 ze wsparcia w postaci psychoedukacji realizowanej przez :

- Bezpłatna Pomoc Psychologiczna „Pozytywka” – 2 dzieci
- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym w Leżajsku-2 dzieci,
- Zajęcia korekcyjno- kompensacyjne na terenie placówki PSP Ulanów- 1 dziecko
- Dziecko objęte wsparciem nauczyciela współorganizującego zajęcia na terenie PSP Ulanów- 1 dziecko

Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci:

- konsultacje dla rodziców (jak motywować dzieci do nauki , konsultacje w związku z karaniem i nagradzaniem dzieci , zacieśnienie więzi poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego),
- wsparcie rodziców w prawidłowym pełnieniu funkcji wychowawczych,
- pomoc w rozwiązywaniu bieżących trudności wychowawczych,
- wzmacnianie poczucia sprawczości i odpowiedzialności rodziców,
- poprawa relacji między rodzicami a dziećmi

Zgodnie z Ustawą z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 8 ust. 3 : *„Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego „*

2.Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W roku 2025 nie realizowaliśmy w/w punktu.

3.Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

OPS nie prowadzi placówek.

4.Finansowanie:

- a) Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny** (W 2025 asystent rodziny nie uczestniczył w szkoleniach)
- b) Kosztów związanych z udzieleniem pomocy , o której mowa w art. 29 ust. 2(np. związanych z pomocą w prowadzeniu gospodarstwa domowego), ponoszonych przez rodziny wspierające** (w roku 2025 nie ponosiliśmy takich kosztów).

5.Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej , regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku adopcyjnym.

Ponoszenie kosztów pobytu w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo – wychowawczych była to kwota 247 879,46 zł dla 11 dzieci.

Zgodnie z art.191 ust. 8 i 9 w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na zamieszkanie dziecka, ponosi odpłatność za jego pobyt w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu 30 %, w trzecim i następnych 50 %.

Zadanie to w całości finansowane jest ze środków własnych gminy.

6.Sporządzanie sprawozdania

Ze szkołami na terenie Gminy i Miasta Ulanów , Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku oraz innymi instytucjami zajmującymi się sprawami rodziny. W przypadku stwierdzenia zagrożenia lub bardzo niepokojącej sytuacji w rodzinie – natychmiast o takiej okoliczności informujemy Sąd Rejonowy w Nisku.

Potrzeby związane z realizacją zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W budżecie OPS na 2025 rok zostały zaplanowane środki finansowe na zabezpieczenie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przy uwzględnieniu dotacji w ramach programu MRPiPS – asystent rodziny.

Od 2 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ulanowie swoje zadania realizował asystent rodziny. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09.06.2011 r. praca asystenta rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Praca asystenta opierać się powinna na bezpośrednim kontakcie z klientami w ich miejscu zamieszkania.

W związku z powyższym częste wyjazdy w teren są niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań asystenta rodziny, ponad 70% całego czasu pracy. Pozostały czas pracy przeznaczony był na współpracę z instytucjami, urzędami, służbą zdrowia itp. oraz przygotowanie, usystematyzowanie i wypełnianie dokumentacji. Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

Potrzeby związane z realizacją zadań w 2025 r obejmują wdrażanie i rozwój gminnego systemu wspierania rodzin wieloproblemowych stanowiącego zbiór działań i mechanizmów ukierunkowanych na poprawę ich funkcjonowania. System ten wyznacza kierunki inicjatyw podejmowanych na rzecz rodzin. W 2025 r za szczególnie istotne uznaje się wdrażanie oraz realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny, a także rozwijanie i intensyfikowanie działań profilaktycznych oraz metod pracy z rodziną. Działania te mają na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku rodzinnym, doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami oraz osobami mającymi kontakt z dzieckiem

i z jego rodziną, a także wspieranie funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Istotnym elementem jest rozwój systemów wsparcia rodziny i profilaktyki a także tworzenie spójnego i kompleksowego systemu pomocy rodzinom oraz opieki nad dzieckiem i rodziną. Zadania te realizowane są poprzez działania zespołu interdyscyplinarnego, kontynuację programów wspierających rodzinę, zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w rodzinnych domach dziecka lub placówkach opiekuńczo - wychowawczych.

System wsparcia rodzin w gminie i mieście Ulanów ma charakter lokalny i umożliwia dostosowanie pomocy do indywidualnych potrzeb rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dobra dzieci wymagających szczególnej ochrony i wsparcia ze strony dorosłych.